

Mehmbwk Ndaem Hing Gwnz Bya

□ Fungz Yi sij Luz Yaujmei hoiz



Si Mij caenh dongx liux Ya Sinh, couh nyaengq bae bang gaj gaeq gaj bit、swiq vanj swiq byaek, ciepdaih bouxhek daeuj caeuqfaenh roxnaeuz daeuj guhcaemz haenx, nyaengq dwk baenqlulu, caengz ndaejhoengq goq daengz de. Ya Sinh caeuq bouxwnq gwn caz ganggoj, hoeng lij ciengzseiz yawj Si Mij, couhlumj bienqbaenz duzmbaj mbin daengz henzndang Si Mij.

Seizdoeng doengxngoenz dinj, laep ndaej caeux. Daengz mwh gwn haeuxcaeuz, Ya Sinh caeuq caezgya doxcomz naengh roengzma, henzndang de mboujmiz vunz naengh, bouxcawj heuh Si Mij daeuj naengh, Ya Sinh gawqyienz lumj mwh lij oi q bungz daengz dahsau ndiepgyaez nei, ndawsim diuq-bumbum.

Ya Sinh guenj ndei bonjfaenh mbouj gwn laeuj fiz, caeuxcaeuz buet roengz lajlaeuz daeuj, bae yawj goengsae guh dauh, roxnaeuz naengh youq henz feizdong, dingq vunz gangj gojgaeq. Doengxhwnz le, dingzlai vunz ranznden cungj baema ninz lo, lij lw geij boux doxcomz naengh youq henz feizdong ganggoj. Si Mij caemh cungsuengq ndaejhoengq, naengh youq doiqnaj Ya Sinh byoqfeiz, caeuq lingh boux cejnuengx gangj dwk gijmaz. Dongfeiz yaep rongh yaep ndaep, roxnyinh song mehmbwk mumjmumj gyumqgyumq, mbouj doengz baez-naengz, hawj de sawqmwh ngvanh daengz minghyinh ciuhvunz.

Ya Sinh caengz ngeix daengz youq seizneix ndaej bungz daengz Si Mij, de mbouj miz saek di saenqsim.

Gyanghwnz cibngeih diemj lai, eu fwen Yauzczuz lo, neix dwg diuzfwen gangj lizsij Yauzczuz 《Fwen Rwenz Bienzhungx》, youz sam goengsae、sam bouxsai heuhguh “biuh”, sam lwmgbwk heuhguh “sah”、meh eu fwen ndeu, caez daenj buhgyaeu Yauzczuz daeuj ciengq, doengh gij singfwen daj ciuhlaux ndonj daengz seizneix haenx, couhlumj daengrongh ndaw doengxhwnz, gyoengqvunz dingq fwen couh lumj duzmbaj coemj daeng nei, gvaengz youq henz canghfwen. Doengxhwnz youq baihgrog, canghfwen hai dienhdongz soujgih ciuq yawj sawfwen, cingq ciengq daengz duenh daih cib’ it ndaw 《Doengxhwnz Laepcupcup》.

Doengxhwnz laepcupcup,
Dawzeiz hauej rug rongh cimsaeq,
Ciuq raen cimsaeq rag maesaeq,
Saundeiz siuq vunj riuhihi.

Doengxhwnz laepcupcup. Mwi haemh fouz sing fouz heiq goemq roengzma. Dienhdongz soujgih ciuq raen, canghfwen haqrumz ok diuzsai heiqmok hau. Dingzlai vunz gyaengj dwk haqrumz raeuj fwngz, ndawsim Ya Sinh dauq roxnyinh raeujrubrub, song ceh da hainduj ndatfoedfoed. Yienznaeuz de gaem soujgih ingjciuq dinghcubcub, hoeng bouxvunz gaenq gaenriengz singfwen byaij daengz gwnz roenbya. De nyinhnaeuz bonjfaenh couhldwg bouxsai

细米只是和亚深打了一声招呼。她帮忙杀鸡宰鸭,洗碗洗菜,招待前来参加仪式或玩耍的人们,忙得团团转,没有太多的时间顾及他。亚深与人喝茶聊天,目光不时变成飞蝶落到不远处的细米身上。

冬日里白天短暂,天很快就黑了。到了吃晚餐的时间,亚深与大家围坐下来,身边还有一个空位,家主叫细米在空位坐下,亚深居然像年轻时遇到喜欢的妹子那样,心里怦怦直跳。

亚深控制着不让自己喝醉,早早跑下楼来,不是去看师翁们正在做着的各种仪式,就是跑去篝火边坐着,听人聊天讲故事。夜深了,许多附近的人都回家去休息了,剩下不多的人围坐在篝火边闲聊。细米终于闲了下来,坐在亚深的对面烤火,与另一名女子聊着什么。篝火熄灭之间,两位女子的面容蒙昧不清,显示出些许诡异来,让他突然联想到人的命运。

亚深没想到在这个年龄会遇到细米,他一点信心都没有。

凌晨十二点多,瑶歌唱起来了,那是由三名师翁、三名为“标”的男子、三名为“莎”的小女孩、一名唱歌妈,一起身着瑶族盛装,共同演唱瑶族史诗《盘王大歌》,那些穿越时光从远古走过来的歌声恍若暗夜中的灯火,让听到的人们像是飞虫那样扑了过去,紧紧围拢着歌者。在屋外的暗夜中,歌者打着手机手电筒照着歌书,正唱到第十一段《夜深深》。

夜深深,
把火入屋照细针,
照得细针拖细线,
针针裙脚笑吟吟。

夜深深。夜霜悄无声息地降了下来。在手机手电筒的照射下,从歌者的嘴里呵出一条条白色的雾带。许多人冷得用嘴巴哈气暖手,亚深却感到心里暖暖的,双眼开始发热。他握着手机拍摄的手一动不动,人却已经行走在歌声中的山路上。他觉得自己就是歌声中的郎(男子),点着火把进了妹子的屋里,火把光亮,可以照见绣花针拖动细细的丝线——她正在绣着她的裙脚,笑吟吟地欢迎他的到来……

夜深深,
把火夜行蕉林里,
郎今不图蕉子吃,
且图蕉叶贴妹身。

夜深深。他随着歌声穿越深山里的野生芭蕉林,看到熟黄的蕉子也没有心思摘下来吃,只想赶快走到她家去。

夜深深,
脚下无鞋痛到心,
姐妹开门把郎入,
无床铺地也甘心。

夜深深。脚底有鞋也冷痛到心,不知先人们是怎么挺过寒冷的冬天的。好在山里有的是柴,有的是常年不灭的火把。

唱完《盘王大歌》,时间已来到凌晨两点多钟。师翁们还要做通宵,还有其他歌要演唱,其他舞要跳。亚深已经顶不住身累眼困了,细米把他带到二楼一间房里,那张床上已经睡了一个男人,正在打着很大的呼噜,剩下那半张床就归他了。

和妹晚一样,细米不喜欢唱瑶歌。母女俩甚至对唱瑶歌充满反感。这都是因为亚盛。亚盛是细米的父亲,是妹晚的丈夫——是的,是丈夫,而不是男人——一个常年不落家的人,哪里还是她的男人?亚盛从小迷恋唱瑶歌,后来成为大桂山脉上有名的民歌手,也是一名师翁,参加过许多演出和比赛,贴在一楼大厅墙上的奖状有二三十张,有些打印的字已被山里的潮气洗干净,只剩下底端的红色公章和上头三个毛笔写的黑字——他的大名。这个大名早已随他的歌声飞出了大桂山脉。亚深在从事非遗文化保护工作时就已经认识亚盛了,他没想到细米就是他的女儿。

每次跟细米回来,望着那些奖状,亚深就想这个翁爹(岳父)还真是大名鼎鼎啊。可是细米说:“出名有什么用啊,唱歌又没得什么银纸(钱)赚,什么工都不帮阿妈做。”

ndaw fwen, diemj bogfeiz byaij hauej ndaw fungh dahnuengx, bogfeiz ronghmyanmyan, ndaej ciuq raen fagcim siuqva ragdoengh dug maesaeq——Dahnuengx cingq siuq vunj, riuhihi angqcoux de daeujdaengz……

Doengxhwnz laepcupcup,
Nyupfeiz dawz hauej ndoenggyoi j bae,
Aen’gyoi j rangdiemz mbauq mbouj gyaez,
Caenh aeu saundeiz daeuj doxcaemh.

Doengxhwnz laepcupcup. De riengz singfwen ndonj gvaq ndoenggyoi j ndawbya, aen’gyoi j henjsug hix mbouj siengj mbaet roengzma gwn, cij siengj caenhvaij byaij daengz ndawranz dahnuengx.

Doengxhwnz laepcupcup,
Haiz nduk din gyaengj sim dotmanh,
Nuengx coux daegmbauq hauej gyangranz,
Namh guh aencong z sim hix nyienh.

Doengxhwnz laepcupcup. Daejhaiz nitgyoet gyaengj daengz sim, mbouj rox gyoengq cojcoeng dwg baenzlawzyiengh dingj gvaq seizdoeng nitgyoet. Caeklaiq ndawbya ndaej byoqfeiz, miz mbangj dieg citfwnz daengx bi mbouj ndaep gvaq.

Ciengq liux 《Fwen Bienzhungx》, gaenq daengz doengxhwnz song diemj lai. Goengsae aeu guh dauh baenzhwnz, lij aeu ciengq diuzgo gizyawz, diuq foux gizyawz. Ya Sinh gaenq naetnaiq dangqmaz, Si Mij daiq de daengz ndaw fungh gwnz ngeih laeuz, raen gwnz cong z gaenq ninz goeng he, ninzndaek gyaen gok, Ya Sinh caenhndaej ninz youq mbiengj wnq.

Caeuq Mei Vanj doxdoengz, Si Mij mbouj gyaez eu fwen Yauzczuz. Song mehlwg vanzlij dwgcaengz eu fwen Yauzczuz. Neix cungj dwg aenvih Ya Canj. Ya Canj dwg daxboh Si Mij, dwg goenggyan Mei Vanj——Deng, couhldwg goenggyan de, mbouj dwg bouxsai de——Ndaek vunz ciengzseiz mbouj ma ranz neix, baenzgangj lij dwg bouxsai de ne? Ya Canj daj lij iq couh maezlien h eu fwen Yauzczuz, doeklaeng baenz canghfwen ndawbya Da’gveisanh, hix dwg goengsae ndeu, camgya gvaq haujlai yienjok caeuq doxbeij, mbawciengj diep youq bangxcien z aending it laeuz miz song daengz samcib mbaw, gij maeg yaenq mbangj cihsaw gaenq dumz liux yawj mbouj cingx, dan lwyawz aen gunghcangh saekhoengz baihlaj caeuq gij coh de saekndaem yungh mauzbit sij youq baihgwnz. Gij coh de gaenq riengz singfwen de mbin ok diegbya Da’gveisanh. Mwh Ya Sinh guh hong hen hoh feihyiz, couh roxnaj Ya Canj lo, de caengz ngeix daengz dahlwg de dwg Si Mij.

Moix baez caeuq Si Mij dauqma, yawj doengh mbawciengj haenx, Ya Sinh couh siengj goengboh (bohda) lij caen mizmingz dangqmaz. Hoeng Si Mij naeuz: “Mizmingz miz maz yungh a, eu fwen youh mbouj ndaej canh ngaenz, gijmaz hong cungj mbouj bang daxmeh guh.”